

Toleranciával és törvénnyel

48/1A

KÍNOS ESETEK

ESETLEÍRÁSOK

1.

H. Sándor autóvásárlás céljából hitelt vett fel egy vezető hazai hitelintézettől. Az autóval gondok adódtak, a törlesztés elmaradt, a végén egy perbe torkollott a bank és az ügyfél közötti vita. Egy helyszíni kiszállás során a bank munkatársa azt írta egy hivatalos banki űrlapra, hogy „az ügyfél lakáscíme a falu cigánysorának egyik putrija. Anyuka full dakota, nem hajlandó semmit elárulni, csak azt, hogy a fia máshol él. Jelentkezett, hazudott valamit, de nem tartotta.” Ez egy részlet egy helyszíni kiszállás jegyzőkönyvéből, amit az egyik vezető hazai pénztézet munkatársa rögzített.

96-ban szereztem meg a biztonsági őr tanfolyamot. Van fegyvervizsgám, érvényes pszichológia vizsgán vagyok túl, dolgoztam áruházban, raktárban, telephelyen és ott is tudtam bizonyítani. Hogy mikor, hogy kezdődött ez a dolog? 2002-ben voltam legelőször ennél a cégnél, újságon keresztül volt meghirdetve irodaház jellegű a munka. Recepció, ez egy nagyon kiváló, kulturált hely lett volna és számomra nagyon nagy bizonyosság lett volna, hogyha ezt a munkát el tudom vállalni, és nemcsak nekem, hanem a társadalom részéről is nagyon nagy bizonyosság lett volna, hiszen nem mindenki mondhatja el azt, hogy roma származásával egy kulturált nyakkendő, öltönyös, diszkrét, reflektált helyen dolgozik.

(...) hogy egyrészt bizonyítsak, másrészt meg én is azért adok magamra. Eddig mindig ilyen pöcegödrökben voltam, stb. úgyhogy én azt gondolom, hogy innen ki kell jönni és ehhez a szükséges papírok megvannak. (...) Reggel nyolc órára kellett bemennem, és ott már volt három személy, akik ugyancsak biztonsági őr munkára jelentkeztek, ugyanarra az állásra, és közölték, a titkárnő közölte velem, hogy most ne is töltsék ki kérdőívet, mivelhogy romákat nem alkalmazhat.

Esetek a www.radio.hu weblapról

2.

Ez egy nonstop bolt és mellette egy pici presszó, itt a Malatin téren, Kalocsán. Odaléptem a pulthoz, és rendeltem három üdítőt meg egy forró csokit a fiamnak, de a pultos egyszerűen nem vette tudomásul. Mikor másodszorra vagy harmadszorra kértem, akkor szólt, hogy ez a hely nem cigányoknak van fenntartva, úgyhogy el lehet innen kotródni. Viccnek is vettem az egészet először, aztán köpni-nyelni nem tudtam, hogy most erre mit lépjek. Kérdeztem, hogy hogy képzeled, nem vagyunk se alulöltözöttek, se részegek, hogy ne szolgáljon ki, mire azt válaszolta, hogy ha azonnal nem hagyjuk el a helyiséget, kihozza a fegyvert, és lelövöldöz minket.

(...) származásuk miatt nem engedtek be a biztonsági őrök három roma lányt egy budapesti szórakozóhelyre. „Cigány lányok zsebelni jönnek ide, menjetek inkább Strasbourgba szórakozni!” – indokolták az őrök a döntésüket.

Esetek a www.romapage.hu weblapról

48/1B

KÍNOS ESETEK

ESETLEÍRÁSOK

3.

A (...) városi önkormányzat gazdasági okokból összevont általános iskolákat. Olyan iskolákat, ahová szinte csak roma gyerekek járnak, a közelben fekvő „elit” általános iskolákhoz csatoltak. Kettő helyett most egy igazgató van, de maradt a két iskolaépület és tanári kar. Az Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyerekeknek Alapítvány azzal vádolja az önkormányzatot, hogy az ő hibájukból az összevonások után is elkülönülnek a roma gyerekek. „Több cigányiskolát elitiskolával vont össze az önkormányzat, a beiskolázási körzeteket azonban megtartották. Ez a gyakorlat azt eredményezi, hogy az elkülönítés az összevonások ellenére is fennmarad” – mondta az alapítvány elnöke.

Az alapítvány szerint a hátrány jól látható: az a három általuk kiemelt iskola, ahová szinte kizárólag roma gyerekek járnak, nagyon lerobbant. Hiányosak a felszerelések és a taneszközök, nincs tornaterem, használhatatlan a számítástechnika terem, vagyis sokkal rosszabb állapotban vannak, mint azok az iskolák, amelyekkel összevonták őket. Az egyik iskola olyan rossz állapotban van, hogy csak a tető felújítása 18 millió forintba kerülne – magyarázta az alapítvány igazgatója az origonak. Bár papíron az iskolák összetartoznak, de nincsenek közös kirándulások, külön rendezik a ballagásokat és az évnitőket. Nincs napi átjárás a tornaterembe, a szakkörökre – állítja az alapítvány.

Tudnak olyan roma szülőről, aki át akarta vinni a gyerekeit a társiskolába, de ott vagy azt a választ kapta, hogy a gyerek nem abban a beiskolázási körzetben él, vagy közölték vele, hogy betelt a létszám, és gyerek már nem fér be az osztályba.

A www.origo.hu nyomán

4.

A guszevi gyerekek nem tanulnak cigány nyelven az iskolában, tanulnak viszont oroszul, mert itt még mindig az a kötelező nyelv. Nyíregyháza összes többi általános iskolájában természetes, hogy angolt és németet tanítanak. A szülők attól tartanak, hogy ha be is jutnának a középiskolába a gyerekeik, a nyelvismeret hiánya hátrányt jelentene számukra. (...)

– Azért vetköztették le a gyerekeket, de csak a cigányokat, mert a tanár néninek eltűnt tizenötezer forintja. Kihívták a rendőröket és mindenkinek le kellett vetköznie félcsupaszra, és akkor a rendőrök megmotoztak minket. A táskánkat is kiborították. Utána, mikor elmentek a rendőrök, sírt az egész osztály. A tanár néni meg mondta, hogy ezt a dolgot nem kéne elmondani a szüleinknek.

A www.romnet.hu jegyzete alapján

5.

Egy vidéki hölgyet két helyre kiközvetített az illetékes munkaügyi központ, mivel már régóta munkanélküli volt. Az egyik hely a helyi önkormányzat polgármesteri hivatala volt, ahol ügyintézőt kerestek, míg a másik hely egy általános iskola. Mindkét helyen azt írták rá a hölgy közvetítő lapjára, hogy gyermek tervezett vállalása miatt nem alkalmazzák. A Hatóság részben az egyik munkáltató vonatkozásában megállapította az egyenlő bánásmód megsértését, és a jogsértő magatartás további folytatását megtiltotta.

48/1C

KÍNOS ESETEK

ESETLEÍRÁSOK

6.

Egy vidéki városban élő mozgáskorlátozott lakos egy Balaton parti város önkormányzata ellen tett panaszt a Hatóságnál. A kérelmező mozgáskorlátozott, és kedvenc horgászhelyének a megközelítését nehezítette meg az önkormányzat Gazdasági és Közlekedési Bizottságának döntése, amely határozattal tiltotta meg az ún. Öregpart szakaszon a mozgáskorlátozottakat szállító járművek behajtását.

A kérelmező sérelmezte továbbá, hogy az ún. Négyméteres Sétány mellett sem parkolhat, noha mozgáskorlátozott igazolvánnyal rendelkezik.

Kérelmező szerint az önkormányzat döntéseivel megsértette az egyenlő bánásmód követelményét.

A Hatóság az ügyben helyszíni szemlét, majd tárgyalást is tartott, valamint beszerezte a szükséges önkormányzati és hivatali döntések kivonatait. A Hatóság közbenjárására az önkormányzat Gazdasági és Közlekedési Bizottsága az eljárás megindítását követően törölte azt a határozatát, amely megtiltotta a mozgáskorlátozott járművek behajtását az Öregpartra.

7.

A hatóság megállapította az egyenlő bánásmód követelményének megsértését és 450 000 Ft pénzbírság megfizetésében marasztalta az egyik utazási irodát, aki több 50 év feletti dolgozójának megszüntette munkaviszonyát. Az iroda fél éven belül 4 új dolgozót felvett, azonban azok életkora 30 év körüli volt. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése az életkor miatti megkülönböztetés miatt állt fenn. A kérelmezők, akik mindhárman nők voltak, a női nemhez tartozásuk miatt is kérték, hogy a hatóság állapítsa meg az egyenlő bánásmód követelményének megsértését, azonban e tekintetben a jogsértés nem volt megállapítható. (A határozat kelte 2005. 06. 30.)

8.

Ombudsmani vizsgálat indult, mert nem zárható ki, hogy nemek közötti diszkrimináció történt azáltal, hogy a Magyar Televízió esti Híradójában nem szerepelhetnek női hírolvasók – közölte Takács Albert, az állampolgári jogok országgyűlési biztosának általános helyettese csütörtökön az MTI-vel.

„Hivatalból vizsgálatot indítottam annak tisztázása érdekében, hogy az MTV Híradójának műsorvezetésében történt személyi változások megfelelnek-e a diszkriminációmentes bánásmód alkotmányos követelményének” – áll Takács Albert közleményében.

Az elmúlt napokban több információ látott napvilágot arról, hogy az MTV esti híradójában többet nem szerepelnek női hírolvasók.

A hivatalos indoklás az volt, hogy a nézők számára a középkorú, érett férfiak hitelesek, akik önmagukban is alkalmasak a híradók vezetésére – emlékeztetett a helyettes ombudsman.

Mint írja: nem zárható ki, hogy ezzel a nemek közötti diszkriminációt valósított meg a közszolgálati televízió, ami sérti a hátrányos megkülönböztetés alkotmányos tilalmát.

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának általános helyettese felhívja a figyelmet, hogy az alaptörvény rögzíti, hogy tilos bármilyen hátrányos megkülönböztetés az emberek között és az Alkotmány kifejezetten utal arra is, hogy a férfiak és a nők egyenjogúságát minden polgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jog tekintetében biztosítani kell. Hozzáteszi: az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló törvény a férfiak és a nők közötti megkülönböztetés valamennyi – közvetlen és közvetett – formáját tiltja, és érvényes ez a foglalkoztatás területére is.

48/2A

AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD SÉRELME

Részlet a jogszabályból

8. § **Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek** minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

- a) neme,
- b) faji hovatartozása,
- c) bőrszíne,
- d) nemzetisége,
- e) nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása,
- f) anyanyelve,
- g) fogyatékosága,
- h) egészségi állapota,
- i) vallási vagy világnézeti meggyőződése,
- j) politikai vagy más véleménye,
- k) családi állapota,
- l) anyasága (terhessége) vagy apasága,
- m) szexuális irányultsága,
- n) nemi identitása,
- o) életkora,
- p) társadalmi származása,
- q) vagyoni helyzete,
- r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
- s) érdekképviselőhez való tartozása,
- t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részesül más, összehasonlítható helyzetben levő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban.

Magyarázat:

A diszkrimináció megállapításához szükséges kritériumok:

Az érintettek Ebtv. által védett tulajdonsága – az érintettekkel összehasonlítható helyzetben lévő személyek vagy csoport – akikhez képest az érintettek kedvezőtlenebb helyzetbe kerültek – ez a kedvezőtlenebb helyzet valamely konkrét magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás, gyakorlat következménye – ennek a magatartásnak tárgyilagos mérlegelés szerint az adott helyzettel összefüggő ésszerű indoka nincs.

Példa:

„Romákat nem alkalmazunk”.

48/2F

AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD SÉRELME

Részlet a jogszabályból

Előnyben részesítés

11. § (1) Nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az a rendelkezés, amely egy kifejezetten megjelölt társadalmi csoport tárgyilagos értékelésen alapuló esélyegyenlőtlenségének felszámolására irányul, ha az

a) törvényen vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeleten, illetve kollektív szerződésen alapul, és határozott időre vagy határozott feltétel bekövetkeztéig szól, vagy

b) a párt ügyintéző és képviseleti szervének megválasztása, valamint a pártnak a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott választásokon történő jelöltállításánál a párt alapszabályában meghatározott módon érvényesül.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezés nem sérthet alapvető jogot, nem biztosíthat feltétlen előnyt, és nem zárhatja ki az egyéni szempontok mérlegelését.

Magyarázat:

Az (1) a) pont fogalmazza meg a tulajdonképpeni pozitív diszkrimináció lehetőségét. A törvénynek rendelkeznie kell arról, hogy a pozitív megkülönböztetést kivesszi a diszkriminációs formák közül, hiszen ellenkező esetben azok, akiket az intézkedés nem érint, hivatkozhatnának az őket ért diszkriminációra. Az előnyben részesítésnek mindenképpen feltétele, hogy az valamely hátrány felszámolására irányuljon, és határozott időre vagy feltétel megvalósulásáig szóljon – tehát az előnyben részesítés a hátrány megszűntével szűnjön meg.

Példa:

A felsőoktatásba jelentkező halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok esetében a bekezdési ponthatárok módosulnak; ha a költségtérítési ponthatárt teljesítette a diák, és erre a képzésre veszik fel, államilag finanszírozott képzésben kezdheti meg tanulmányait. Abban az esetben, ha az adott szakon, ahová felvételizett, nincs költségtérítési képzés, az államilag finanszírozott képzés ponthatárának 80 százalékát, de minimum 78 pontot kell teljesítenie.

Feladat

Gyűjts olyan konkrét példákat, ahol ez a jogsérellem előfordul!

.....

.....

.....

.....

.....

48/3A

TETTEN ÉRT DISZKRIMINÁCIÓ

HELYZETGYAKORLATOK

Nemrég tűzték ki a tárgyalás időpontját L. Györgyné és B. Elekné ügyében. A két huszonéves nőt egyikük férje kísérelte el idén februárban az első munkanapra, miután telefonon megállapodtak egy, a Budapesti Vásárcsopont területén található iroda vezetőjével: elvállalják a helyiségek napi takarítását. B.-né virágkötő, L.-né titkárnő képzettségű, de a szakmájukban jelenleg nem tudnak elhelyezkedni.

BE-né: Az ügyvezetőnő csak azt kérdezte, hogy tudunk-e minden reggel jönni. Telefonon nagyon szimpatikusak voltunk neki, azt mondta, mivel most nincs senki, ha lehet, menjünk már úgy, hogy reggel egyből beállhassunk. Úgyhogy hajnali fél ötkor ott voltunk, a férjem kísért el minket.

LGY-né: Nagyon hideg volt, negyven percet vártunk rá. Mikor odaért végre és meglátott minket, teljesen riadt volt az arca. Csak egy jó tíz perc után szállt ki a kocsiból. Hát elsőnek még nem mondott semmit, körülnézett, visszaült, telefonált valakinek.

BE-né: Nem értettük, végül a férjem ment oda hozzá, és kérdezte: elnézést, önnel kell találkozunk? Mondta, hogy igen, ő az. A párom nyújtotta neki a kezét, de ő kivett egy zsebkendőt és kifújta az orrát. Mondta, hogy nem tudunk bemenni az irodába, mert még nem nyitották ki a kaput. De akkor már rég kinyitották, egy csomóan be is mentek. Még egyszer odament a férjem, mondta, hogy már nyitva van a kapu, akkor most mi lesz. Erre azt válaszolta, hogy nem vesznek fel minket.

LGY-né: „Nem erre számítottam”, ezt mondta. Elek mondta neki, hogy mondja hangosabban, hogy a lányok is hallják: azért nem veszi fel őket, mert cigányok? Azt mondta, igen, azért. Ezt így, minden lelkiismeret-furdalás nélkül.

BE-né: Mondom, ezt most nem értem. Telefonon keresztül felvesz minket, minden rendben volt, most meg nem kellünk?

LGY-né: Velem állt szemben, rám bökött: ilyet már tegnap elküldtem egyet. Mondom, mi az, hogy ilyen? Én nem ilyen vagyok, én, én vagyok. Olyan megalázó volt, sírva mentem haza, összefagyva. Voltak az iskolában is ilyenek, hogy máshogy néztek rám, de addig, amíg ezt így ki nem mondták, fel nem fogtam, hogy más ember vagyok, mint a többi.

BE-né: Nem igaz, hogy egy cigány annyival rosszabb, hogy már egy végzettségűre se jó. Nyolc évig az előző helyemen egyedül voltam roma származású, és engem úgy szerettek! Én nem is tudtam neki visszaszólni, annyira rosszul esett, csak szorított a torkom. Mert még előtte több helyet felhívtam újságból, és elutasítottak. Kérdezték a származást. Mondtam, hogy én magyarnak érzem magam, Magyarországon élek. Mondta, ha roma vagyok, előre megkímél. Nagyon rendes volt, mert úgy mondta: higgye el, én nem tehetek róla, de a főnököm nem engedi. Talán attól fél, hogy meglopjuk a vendéget?! Hát, ezek után visszagondolva valószínű, hogy amikor mondják, hogy majd felhívjuk, valószínű, hogy az is mindig a bőröm miatt van. De én nem akartam a bíróságra menni.

LGY-né: Én azonnal. Azonnal.

BE-né: Csak ez, hogy ennyi minden ért minket. A párom azt mondta, ezt nem lehet annyiba hagyni. Az unokanővérem olyan helyen dolgozik, ahol egyáltalán nem alkalmaznak romákat. Csak rajta nem látszik. Ha megtudnák, hogy az...

LGY-né: Anyu se beszélhet a munkahelyén arról, hogy ő cigány. A kollégái mindig szapulták a romákat, de ő nem szólhatott semmit. Az az igazság, annyira elgondolkodtatott ez az egész dolog, nem tudom, hogy igazából mi várhat a cigányságra. Szeretnék gyereket is, de aggódom is. Hiába nem cigány a férjem, hátha mégis barna lesz a kicsi.

Feladat

Készítsétek fel a csoport egyik tagját arra, hogy a most megismert történetet valamelyik érintett asszony nevében, egyes szám első személyben elmesélje a többieknek!

48/3B

TETTEN ÉRT DISZKRIMINÁCIÓ

HELYZETGYAKORLATOK

R. József 1998 májusában jelentkezett a munkára, azt ígérték, nemsokára értesítik. Három hét múlva a férfi érdeklődésére közölték: az állás betelt. Néhány perccel később viszont R. József látta, hogy a nem cigány jelentkezőt felveszik. „Megalázó volt a helyzet, fizikailag is rosszul lettem” – mesélte a férfi a Roma Sajtóközpontnak. A személyiségi jogi per során a vállalat azzal érvelt: „joga eldönteni azt, hogy kivel kíván megbízási jogviszonyt létesíteni, a felperesnél faji megkülönböztetésre nem került sor”. Az eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság ítélete szerint viszont „az állapítható meg, hogy az alperes indokolatlan, hátrányos megkülönböztetésben részesítette a felperest”.

Október közepén precedensértékű ítéletet hozott a Pest Megyei Bíróság, ugyanis először marasztaltak el munkaadót az esélyegyenlőségi törvényben foglalt egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt. A bíróság félmillió forint nem vagyoni kártérítést ítélt meg egy roma férfinak, aki minden szempontból megfelelt egy álláshirdetés feltételeinek, ám a vagyonvédelmi cég kijelentette: „romákat nem alkalmaz”. A munkáltató elismerte a jogsértés tényét.

Feladat

Készítsétek fel a csoport egyik tagját arra, hogy a most megismert történetet R. József nevében, egyes szám első személyben elmesélje a többieknek!

48/3C

TETTEN ÉRT DISZKRIMINÁCIÓ

HELYZETGYAKORLATOK

„Valami cigánylány keres a szobalánystátus miatt” – jelentette a fővárosi szálloda recepciósa az igazgatónak. „Nem veszek fel cigányokat, utálok őket” – hallotta meg véletlenül az érintett lány, F. Katalin. Az eset első körben a Fővárosi Munkabiztonsági és Munkaügyi Felügyelőséghez került, amely azonban nem járt el az ügyben, mondván, a munkára jelentkezés nem számít munkaviszonynak, így az eset nem tartozik a hatáskörébe. (A felügyelőség amúgy akár hatmillió forint bírsággal is sújthatja a törvény ellen vétő munkaadót.) A bíróság szintén elutasította a keresetet, mivel F. Katalinnak nem sikerült bizonyítania, hogy járt a helyszínen. A Legfelsőbb Bíróság új eljárásra utasította az elsőfokú hatóságot. Katalinnak mostantól azt kell igazolnia, hogy hátrány érte őt, a szállodának pedig azt, hogy nem sértette meg a törvényt. A bizonyítás kényszere megfordulhat, vagyis a továbbiakban a szálloda kötelessége igazolni, hogy megtartotta az egyenlő bánásmód követelményét.

Feladat

Készítsétek fel a csoport egyik tagját arra, hogy a most megismert történetet F. Katalin nevében, egyes szám első személyben elmesélje a többieknek!

48/3D

TETTEN ÉRT DISZKRIMINÁCIÓ

HELYZETGYAKORLATOK

A bedőtanyai cigánytelepen, az egykori cselédházsoron négy család negyven tagja lakott, de a már korábban életveszélyessé minősített ház teteje szeptember 5-én berogyott, ezért a paksi jegyző az épületet lebontatta. A Duna-parti város önkormányzata ideiglenesen sátrokban helyezte el a bedőtanyaiakat, s azt ajánlotta a hajlék nélkül maradottaknak, hogy keressenek maguknak olcsó házat a környéken. Paks először ötmilliót ajánlott erre a célra a négy famíliának, majd kétszeresére emelte az összeget. A bedőtanyaiak azonban hiába találtak több üres, eladó portát a közeli falvakban – Dunaszentgyörgyön, Faddon, Pusztahencsén –, a települések lakói egyre ingerültebben jelezték, hogy nem akarják befogadni őket.

Kolompár Károly családjának Németkéren szerdán mégis sikerült megvennie egy kétszobás házat, 2,5 millió forintért. A németkériek ugyanis felháborodtak, amikor megtudták, hogy Paks itt is házat akar venni a bedőtanyai romáknak. Ezért a polgármester körbejárta a falut, és tárgyalt tíz eladó ház gazdájával. Tájékoztatta őket a közhangulatról és azt javasolta, hogy most inkább ne adják el portájukat. Egy kivétellel valamennyien elfogadták a javaslatot. Egy rendkívüli képviselő-testületi ülésen a németkéri önkormányzat úgy döntött, hogy ráveszi az eladót: lépjen vissza az üzlettől. Akár olyan áron is, hogy kifizetik neki a 2,5 millió forintos vételárat. Németkéren akkor már többen jelezték, hogy segítik ebben az önkormányzatot. De a ház eladóját hiába győzködték, nem lépett vissza. Ennek hallatán a falu lakói közül egyre többen vonultak az eladott házhoz, és azt hangoztatták, hogy nem engedik be a faluba a Bedőtanyáról ideköltöző családot.

Azzal sem törődtek, hogy a házat akkor már a rendőrség kommandósokkal megerősítve állta körbe.

Az eladott háznál ugyanakkor megjelent a paksi jegyző, a megyei közigazgatási hivatal vezetője, valamint Horváth Aladár, a Roma Polgárjogi Alapítvány elnöke, és ők is úgy ítélték meg, hogy a bedőtanyai családnak nem szabad ideköltöznie, mert az számukra veszélyes lenne. Értesítették a már úton lévő famíliát, hogy forduljon vissza. Ők így is cselekedtek, s ezek után a rendőrség úgy ítélte meg: már nem fenyeget semmi veszély, ezért az egyenruhások elhagyták Németkért. Csütörtök este nyolc óra után azonban több száz helybéli benyomult az eladott portára, és bontani kezdték a házat.

Kolompár Károly és felesége a csütörtöki események hatására letett arról, hogy Németkére költözzön.

– Kolompárék nem érdeklik meg, hogy így gyűlöljék őket – mondja Solt Pál. – Bedőtanyán vannak ugyan börtönviselt emberek, de ők nem azok, Karcsinak sosem volt baja a törvénnyel, ő Pakson dolgozik. Egy gyerekük van, és az asszony most áldott állapotban van. Nem tudom, mi lesz velük. Van is házuk meg nincs is.

Forrás: Népszabadság, 2002. szeptember 21. Szerző: Ungár Tamás

Feladat

Készítsétek fel a csoport egyik tagját arra, hogy a most megismert történetet Kolompár Károly vagy felesége nevében, egyes szám első személyben elmesélje a többieknek!

48/3E

TETTEN ÉRT DISZKRIMINÁCIÓ

HELYZETGYAKORLATOK

P. Mariann és T. Istvánné tavaly januárban jelentkezett egy műanyagipari kft. hirdetésére, csomagolási munkára. A cég nagybányai telephelyén a portás megállította őket, telefonált az irodába, majd azt mondta, az állás betelt. A két nő azt állította: a portás „magyarokat” beengedett az elbeszélgetésre. Ezek után elmentek a helyi kisebbségi jogvédő irodába, ahol az ügyintéző felhívta a céget. „Van felvétel” – hangzott a válasz. Az ügy kimenetelét annak a tanúnak a vallomása döntötte el, aki Mariannék előtt jelentkezett és fültanúja volt, amint közlik a két nővel: nem mehetnek be. A cég képviselője úgy védekezett: félreértés történt, munkatársuk nem tudta, hogy van felvétel. Náluk csak az alkalmasság dönt – hangsúlyozta. A salgótarjáni bíróság azonban bizonyítottan látta a származás miatti megkülönböztetést, és kártérítésként a próbaidőnek megfelelő 150 000 forintos minimálbért ítélte meg. (A nem vagyoni kár vádja nem állt meg.)

„Az állás már betelt” – a munkaadók ezzel a fordulattal rázzák le a „nemkívánatos elemeket”. A klasszikus forgatókönyv: telefonon van szabad állás, a személyes megjelenéskor már nincs, az egy órával később jelentkező nem cigánynak viszont ismét van. Ez az a helyzet, amikor egy perben a diszkrimináció bizonyítása nem esélytelen. Ha ugyanis a felvételiztető beengedi a pályázót, interjú készíti vele, majd nem őt választja, ember legyen a talpán, aki jogilag megfogja. Ám ha azt állítja, hogy nincs szabad állás, és igazolhatóan hazudott, a per megnyerhető. Ehhez persze tanúk kellene, azok meg ritkán akadnak. Ha a munkaadó tagadja, hogy valaha is látta a panaszost, a bizonyítás ugyancsak nehéz.

Feladat

Készítsétek fel a csoport egyik tagját arra, hogy a most megismert történetet valamelyik érintett asszony nevében, egyes szám első személyben elmesélje a többieknek!